

**ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ І ГЛОБАЛЬНОГО ПРОСТОРУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ІТГПІ НАН України
від «30» серпня 2024 року
(протокол № 8)

Наказ ІТГПІ НАН України
№ 34-с від «30» серпня 2024 року

Директор *О.М. Трофимчук*

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК ОБРАННЯ АСПРАНТАМИ ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ В
ІНСТИТУТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ І ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО
ПРОСТОРУ НАН УКРАЇНИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок та умови обрання аспірантами дисциплін за вибором (далі – Положення) в Інституті телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України (надалі – ІТГІП) містить основні вимоги щодо здійснення аспірантами права вибору навчальних дисциплін відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

1.2. Згідно з пунктом 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту» особа, яка навчається у вищому навчальному закладі, має право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня вищої освіти.

1.3. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення вибіркового навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні.

1.4. Для планування та організації навчального процесу складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-наукової програми і навчального плану спеціальності.

1.5. До переліку навчальних дисциплін входять обов'язкові дисципліни та вибірково навчальні дисципліни, які здобувачі обирають самостійно.

1.6. Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначають навчальна програма та робоча навчальна програма дисципліни.

1.7. Вибіркові дисципліни надають можливість здійснення поглибленої підготовки за освітніми програмами, і визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності аспіранта, його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження освітніх програм у межах базової спеціальності з метою формування компетентностей аспіранта відповідно до вимог ринку праці.

1.8. Дисципліни вільного вибору аспіранта представлені в навчальному плані відповідної освітньої програми переліком (блоками) дисциплін. Кількість і обсяг дисциплін вільного вибору аспіранта для конкретного семестру вказана в навчальному плані.

1.9. Аспіранти обирають вибірково навчальні дисципліни на весь період навчання.

1.10. Завідувачі відділів, що пропонують вибірково дисципліни, своєчасно забезпечують підготовку навчальних програм і робочих навчальних програм з дисциплін, методичних і організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового дисциплін.

1.11. Перелік вибіркового навчальних дисциплін може змінюватись для наступного набору аспірантів.

2. Порядок формування вибіркової частини індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти

2.1. З метою підготовки організації освітнього процесу відділ підготовки

оприлюднюють навчальні програми дисциплін вільного вибору аспіранта на сайті ІТГП у жовтні-грудні поточного навчального року на наступний навчальний рік.

2.2. Завідувач відділу підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації організовує ознайомлення аспірантів із порядком, термінами та особливостями запису й формування груп з метою вивчення навчальних дисциплін вільного вибору.

2.3. Здобувачі подають заяву (Додаток 1) на ім'я директора ІТГП щодо обраних ними дисципліни, що є підставою для формування індивідуального навчального плану аспіранта на наступний навчальний рік.

2.4. Протягом двох тижнів після написання заяви (але не пізніше 27 грудня) аспіранти денної та заочної форм навчання мають право корегувати перелік обраних вибіркового дисциплін, змінюючи їх через подання відповідної заяви до дирекції. У цьому разі має бути відмітка дирекції про анулювання попередньої заяви.

2.5. У разі якщо аспірант у визначені пунктом 2.4. цього Порядку терміни не записався на блок або перелік вибіркового дисциплін, здійснюється запис такого аспіранта на блок або перелік вибіркового дисциплін самостійно із міркувань оптимізації навчальних груп.

2.6. Аспірант, який з поважної причини, підтвердженої документально, був відсутній протягом визначеного п.2.4. цього Порядку терміну та не записався на блок (перелік) вибіркового дисциплін, має право зробити такий запис протягом першого тижня після того, як він з'явився на навчання. Поважними причинами вважаються: хвороба аспіранта, його навчання чи стажування в освітніх і наукових установах іноземних держав, призов на військову службу тощо.

2.8. На підставі заяв аспірантів відділом підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації формуються академічні групи з вивчення вибіркового дисциплін, склад яких погоджує директор ІТГП.

2.9. На кожен навчальний рік допустима кількість аспірантів для здійснення вибору може коригуватися розпорядженням директора.

2.10. Для розрахунку навчального навантаження, формування штатів науково-педагогічних працівників і складання розкладу занять інформацію щодо кількості аспірантів, які записалися на вибірково дисципліни на наступний навчальний рік, і кількості сформованих академічних груп випускаючі відділи ІТГП подають до 28 грудня (Додаток 2).

2.11. На обрані навчальні дисципліни готуються робочі навчальні плани (силабуси) і навчальні дисципліни включаються до розкладу занять.

2.11. Інформацію щодо кількості аспірантів, які записалися на вибірково дисципліни, і кількість сформованих академічних груп випускаючі відділи до 30 серпня передають до відділу підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації ІТГП з метою завершення розрахунку навчального навантаження (Додаток 2).

2.12. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркового дисциплін, інформацію щодо вибіркового дисциплін заносять до індивідуального навчального плану аспіранта. З цього моменту вибірково дисципліни стає для аспіранта обов'язковою

2.13. Заяви аспірантів зберігають у відділі підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації протягом всього періоду навчання аспіранта за відповідним рівнем вищої освіти.

2.14. Аспірант в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення вибраної ним дисципліни. Особиста відмова від вивчення курсу спричинить академічну заборгованість.

2.15. Вивчення вибіркового дисциплін аспірантами Інституту проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ІТГШП НАНУ.

3. Процедура вибору аспірантами навчальних дисциплін

Аспірантові пропонується реалізовувати свій вибір так:

2.18. Із варіативної складової навчального плану освітньої програми, за якою аспірант навчається:

- вибір цілісного спеціалізованого блоку дисциплін, що містить переважно фахові дисципліни;
- одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із блоку, що містить переважно фахові (для обраної освітньої програми) дисципліни;

2.19. Аспірантові може бути відмовлено в реалізації його вибору й запропоновано зробити новий вибір, якщо:

- кількість аспірантів, які зробили однаковий вибір, є меншою за відповідні встановлені ІТГШП мінімуми;
- наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які аспірант може опанувати одночасно, та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю;
- наслідком вибору навчальної дисципліни є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня вхідних знань і вмінь;
- кількість аспірантів, які здійснили однаковий вибір, є більшою за відповідні встановлені ІТГШП максимуми (якщо це передбачено Правилами прийому до ІТГШП у відповідному році).

4. Навчально-методичне забезпечення вибіркового навчальних дисциплін

4.1. Вибіркові навчальні дисципліни ОНП 113 «Прикладна математика» в ІТГШП НАНУ забезпечені повним комплектом навчально-методичних матеріалів, що відповідають вимогам внутрішніх нормативних документів Інституту.

4.2. Кожна вибіркова дисципліна має:

- затверджений силабус;
- робочу програму з визначеними програмними результатами навчання;
- опис форм і критеріїв оцінювання;
- перелік рекомендованих джерел (у тому числі сучасних наукових публікацій);
- методичні рекомендації до самостійної роботи;
- матеріали для поточного та підсумкового контролю.

4.3. Зміст вибірових дисциплін узгоджується з науковими напрямками Інституту та індивідуальними освітніми траєкторіями здобувачів. Навчально-методичні матеріали регулярно оновлюються з урахуванням сучасних наукових досягнень і результатів внутрішнього моніторингу якості освіти.

4.4. При розгляді змін до переліку вибірових навчальних дисциплін аналізується можливість щодо організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є:

- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання навчальних дисциплін);
- навчально-методичне забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення.

4.5. Інформація про вибірові дисципліни та їх забезпечення оприлюднюється на офіційному вебсайті Інституту та є доступною для здобувачів.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Випускові відділи можуть виходити з пропозиціями щодо внесення змін до зазначеного в навчальному плані переліку вибірових дисциплін з огляду на особливості освітніх програм, за якими здійснюється підготовка фахівців, нових освітніх стандартів тощо. Рішення про затвердження змін до навчального плану приймає вчена рада ІТГП.

3.2. У випадку поновлення, переведення аспіранта, виходу з академічної відпустки можливе перезарахування вибірових дисциплін відповідно до Порядку визначення академічної різниці, її складання та перезарахування (зарахування) навчальних дисциплін.

Положення розроблено:

Заступник директора з наукової роботи Лебідь О.Г.

Завідувач відділу підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації Зотова Л.В.

Гол.наук.співробітник, д.т.н., професор Калюх Ю.І.

Завідувач відділу, д.т.н., професор Триснюк В.М.

Додаток 1
Директору Інституту телекомунікацій
і глобального інформаційного простору НАН України
О.М.Трофимчуку

Аспіранта

Заява

Прошу зарахувати мене до складу групи аспірантів, які вивчатимуть такі
дисципліни вільного вибору (освітньої програми)

« _____

_____».

Дата

Підпис

Додаток 2

Завідувачу відділу підготовки
наукових кадрів вищої кваліфікації
Зотовій Л.В.

ЗАЯВА

У випускаючому відділі (_____)
здійснено такий вибір навчальних дисциплін вільного вибору аспіранті на
__ семестр 20__ /20__ н. р.:

№ з/п	Назва навчальної дисципліни в потоці	Кількість аспірантів	Кількість підгруп на практичні (семінарські) заняття	Кількість аспірантів у групах
1				
...				

Директор ІТГІП НАНУ

О.М.Трофимчук